Ostoja

Uniwersalny przewodnik po oczkach

Nazwy, symbole i techniki szydełkowe

Od łańcuszka do oczek specjalnych

Ostoja
WYDAWNICTWO

Jak korzystać z przewodnika

3–4 • Nazwy i symbole

5–9 • Pięć podstawowych oczek

10–12 • Pętelki, dodawanie i ujmowanie

13–15 • Struktury i oczka ozdobne

16–17 • Czytanie i ćwiczenia

18 • Źródła i kontrola

Najpierw przeczytaj legendę konkretnego wzoru. Ten sam skrót lub symbol może mieć różne znaczenia.

Instrukcje dotyczą osoby praworęcznej. Osoba leworęczna prowadzi pracę w lustrzanym kierunku.

Materiał edukacyjny. Schematy są autorskimi przykładami; nie wykonano fizycznych próbek w ramach tej publikacji.

Jedno oczko, różne nazwy

Polska nazwa • skrót amerykański • skrót brytyjski

Polska nazwa	US skrót	UK skrót	
Oczko łańcuszka	ch	ch	
Oczko ścisłe	sl st	ss	
Półsłupek	sc	dc	
Półsłupek z narzutem	hdc	htr	
Słupek	dc	tr	
Słupek podwójny	tr	dtr	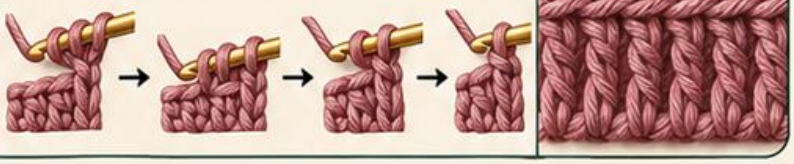

W tym przewodniku: oł = oczko łańcuszka; oś = oczko ścisłe; płs = półsłupek; płsn = półsłupek z narzutem; sł = słupek.

Półsłupek z narzutem bywa nazywany półsłupkiem nawijanym. Oczko ścisłe to także oczko zamykające. Sprawdzaj opis wykonania.

Skróty amerykańskie i brytyjskie nie oznaczają tego samego: amerykańskie dc to polski słupek, brytyjskie dc to półsłupek.

Symbole podstawowe

Owal • oczko łańcuszka

Kropka • oczko ścisłe

+ lub × • półsłupek

T • półsłupek z narzutem

T z jedną kreską • słupek

T z dwiema kreskami • słupek podwójny

Liczba ukośnych kresek na symbolu słupka odpowiada liczbie początkowych narzutów.

Symbole pokazują zwykle wygląd prawej strony robótki.
Kolory, łuki i znaki specjalne zawsze odczytuj z legendy danego schematu.

OSTOJA
WYDAWNICTWO PREMIUM

Oczko łańcuszka

Skrót: oł. Symbol: owal.

1. Załóż pętlę początkową na szydełko. Nie licz jej jako oczka łańcuszka.

2. Nabierz nitkę i przeciągnij ją przez pętlę na szydełku. Powstało jedno oł.

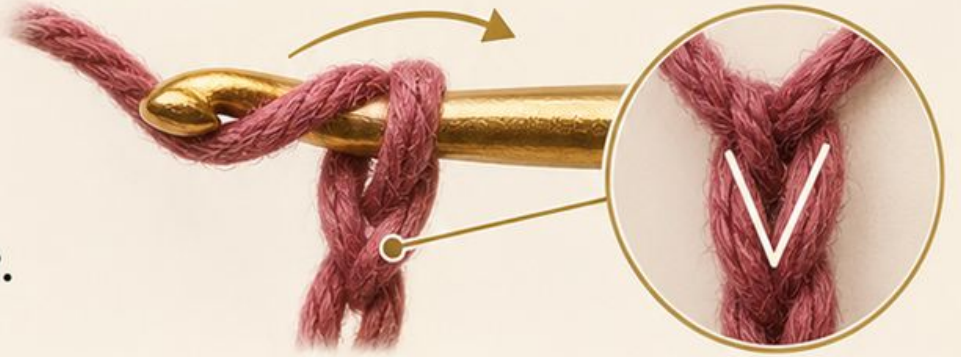

3. Powtarzaj ruch. Każde widoczne „V" to kolejne oczko.

Ćwiczenie: wykonaj 11 oł. Policz 11 ogniw, nie licząc pętli na szydełku.

Łańcuszek powinien swobodnie zginać się w łuk. Jeśli trudno wkłuć szydełko, rozluźnij nitkę lub użyj większego szydełka do łańcuszka.

Oczko ścisłe

Skrót: oś. **Symbol:** kropka.

1. Wkłuj szydełko we wskazane oczko.

2. Nabierz nitkę.

3. Przeciągnij ją przez oczko robótki i od razu przez pętlę na szydełku.

Zastosowanie: zamykanie okrążeń, przesuwanie miejsca pracy i płaskie łączenie.

Oczko ścisłe jest niskie. Nie zastępuj nim półsłupka: półsłupek wykonujesz w dwóch etapach i tworzy wyższy ścieg.

Próba: połącz 6 oł w kółko jednym oś w pierwszym oł. Nie skręć łańcuszka.

Półsłupek

Skrót: płs. Symbol: + lub ×.

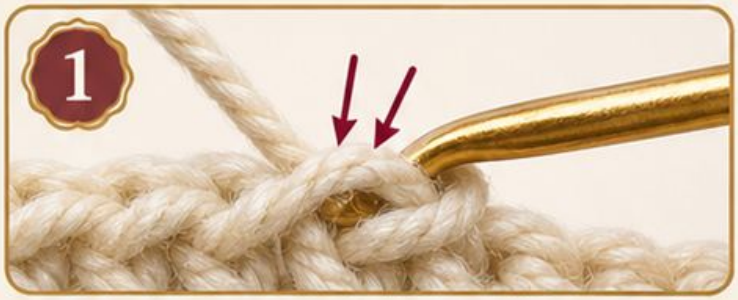

1. Wkłuj szydełko pod obie pętelki oczka.

2. Nabierz nitkę i wyciągnij pętlę. Na szydełku są dwie pętle.

3. Nabierz nitkę i przeciągnij przez obie pętle.

Ćwiczenie: zrób 11 oł. Pierwszy płs wykonaj w drugim oł od szydełka; dalej po jednym płs. Otrzymasz 10 płs.

Przed kolejnym rzędem zrób 1 oł i odwróć pracę. W tym ćwiczeniu oł nie liczy się jako płs.

Kontrola: po każdym rzędzie policz 10 górnych „V”.

Półsłupek z narzutem

Skrót: płsn. Inna nazwa: półsłupek nawijany. Symbol: T.

1. Nabierz nitkę na szydełko przed wkłuciem.

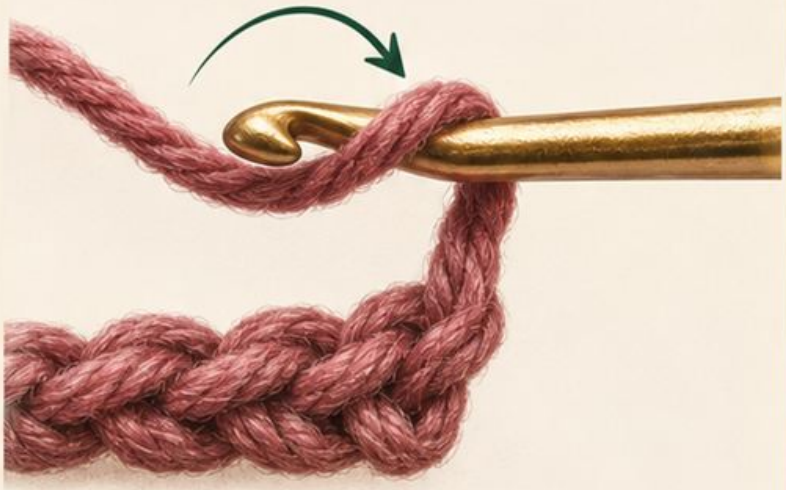

2. Wkłuj się w oczko, nabierz nitkę i wyciągnij pętlę. Masz trzy pętle na szydełku.

3. Nabierz nitkę i przeciągnij przez wszystkie trzy pętle naraz.

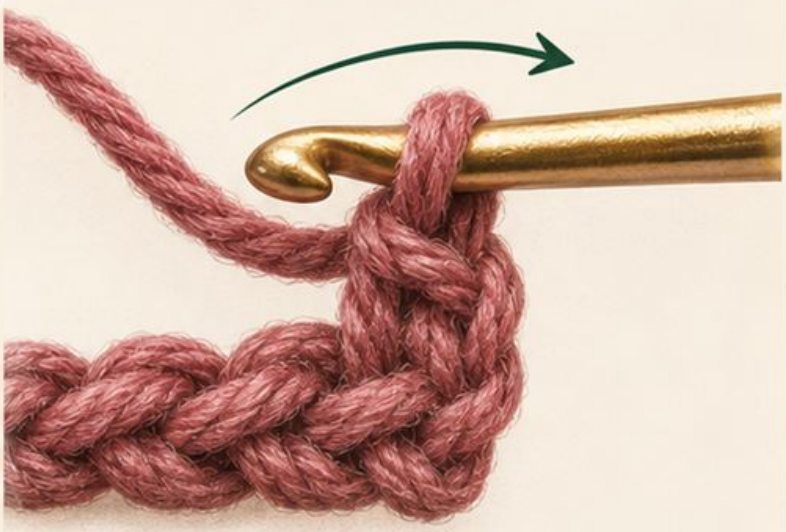

Próba: wykonaj 12 oł. W trzecim oł od szydełka zacznij 10 płsn. Dwa pominięte oł nie liczą się w tym ćwiczeniu jako oczko.

Płsn jest zwykle wyższy od płs, a niższy od słupka. Nie rozdzielaj ostatniego przeciągnięcia na dwa ruchy.

Słupek i słupek podwójny

Słupek • jeden narzut

Nabierz nitkę, wkłuj się, nabierz nitkę i wyciągnij pętlę: trzy pętle na szydełku.

Nabierz nitkę, przeciągnij przez dwie pętle. Powtórz: na szydełku zostaje jedna pętla.

Słupek podwójny • dwa narzuty

Wykonaj dwa narzuty, wkłuj się, nabierz nitkę i wyciągnij pętlę: cztery pętle na szydełku.

Trzy razy nabierz nitkę i przeciągnij przez dwie pętle.

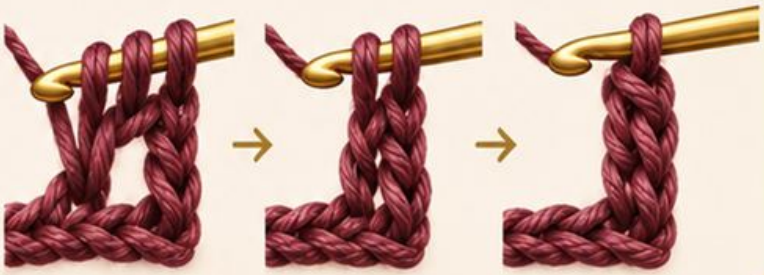

Próba słupków: 13 oł, pierwszy sł w czwartym oł od szydełka, potem do końca: 10 sł. Pominięte oł nie liczą się jako słupek.

Wysokość łańcuszka zwrotnego sprawdzaj we wzorze. Nie jest jednakowa dla każdego sposobu pracy.

Gdzie wkłuć szydełko

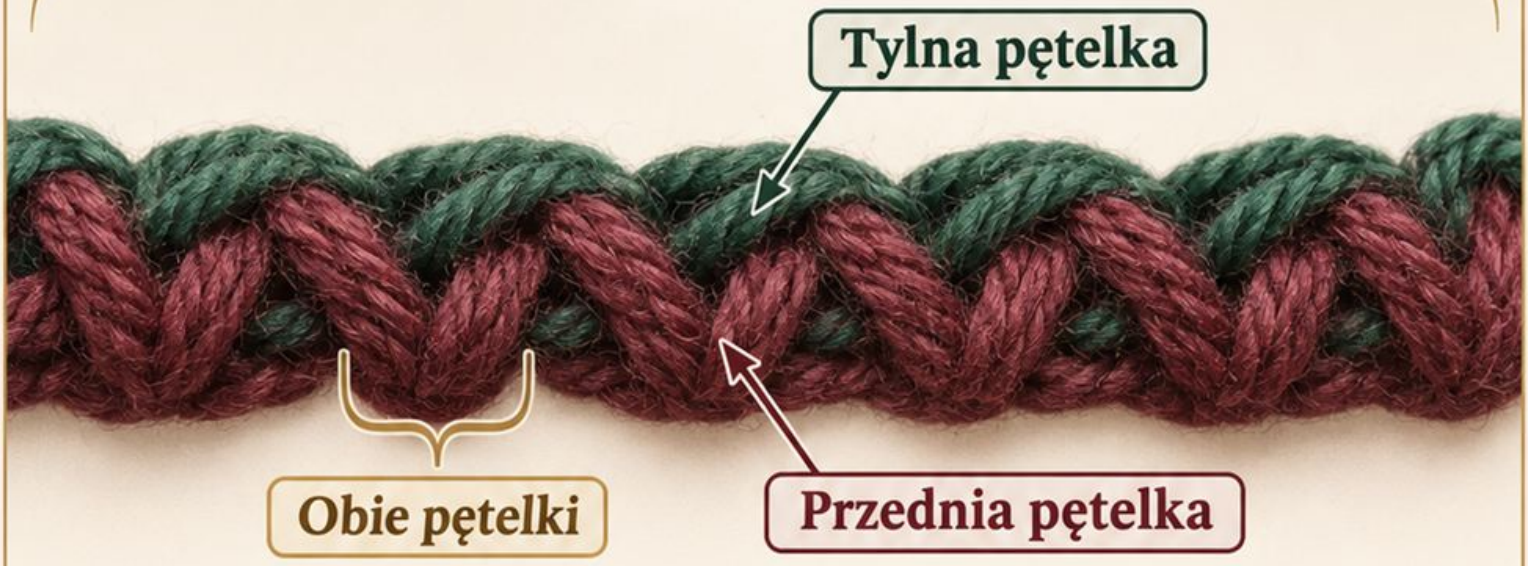

Obie pętelki

To ustawienie domyślne, jeśli wzór nie wskazuje inaczej. Wkłuj szydełko pod całe górne „V".

Przednia pętelka

To część „V" bliżej Ciebie podczas pracy. Wkłuj się tylko pod nią.

Tylna pętelka

To część „V" dalej od Ciebie podczas pracy. Wkłuj się tylko pod nią.

Praca w jedną pętelkę pozostawia drugą wolną i zmienia fakturę. Po odwróceniu robótki „przednia" znów oznacza pętelkę bliżej Ciebie.

Ćwiczenie: porównaj trzy próbki po 10 pls i 4 rzędy: pod obie pętelki, tylko pod przednią i tylko pod tylną.

Dodawanie oczek

Dodawanie: dwa oczka w jednym miejscu

Skrót **dod** w tym przewodniku oznacza 2 pls w jednym oczku poprzedniego rzędu. Liczba oczek rośnie o jeden.

Przerób pierwszy pls.

Wkłuj szydełko ponownie w to samo oczko i wykonaj drugi pls.

W schemacie dwa symbole mają wspólną podstawę i oddzielne wierzchołki.

Przykład koła

1. 6 pls w magicznym kółku (6).
2. 6 dod (12).
3. [1 pls, dod] × 6 (18).

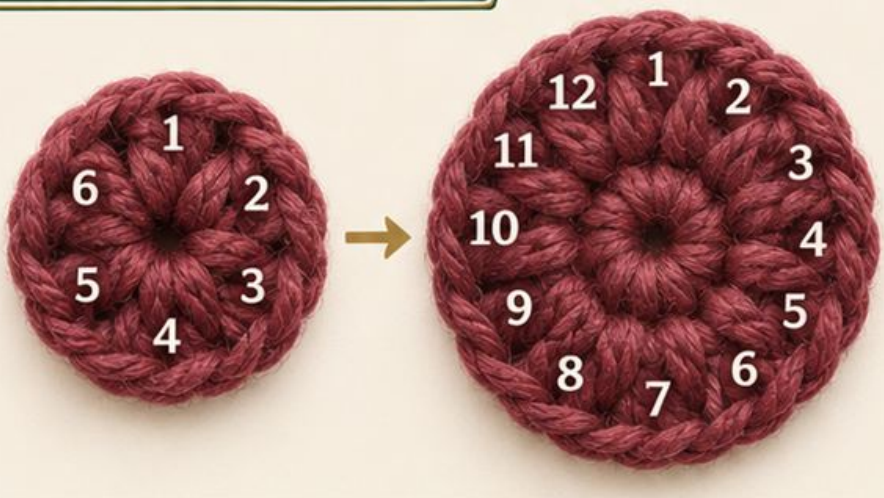

Kontrola: w okrążeniu 3 wykonujesz sześć powtórzeń po trzy nowe oczka. Razem 18. Oznacz pierwsze oczko znacznikiem.

Ujmowanie oczek

Dwa półsłupki razem

Wkłuj się w pierwsze oczko i wyciągnij pętlę. Powtórz w następnym oczku. Masz trzy pętle na szydełku.

Nabierz nitkę i przeciągnij przez wszystkie trzy. Z dwóch oczek powstaje jedno: liczba maleje o jeden.

Ujmowanie niewidoczne

Wkłuj się kolejno pod przednie pętelki dwóch sąsiednich oczek. Nabierz nitkę i przeciągnij przez obie pętelki.

Nabierz nitkę i przeciągnij przez dwie pętle na szydełku.

Próba: 12 płs, następnie [2 płs, ujm] × 3 daje 9 oczek.

W tym przewodniku ujm oznacza dwa płs razem. W figurkach wybierz wariant niewidoczny, jeśli wzór go zaleca.

Słupki reliefowe

Reliefowy przedni

Zrób narzut. Wprowadź szydełko od przodu do tyłu, a potem znów do przodu wokół trzonu słupka poprzedniego rzędu.

Wyciągnij pętlę i dokończ zwykły słupek: dwa razy przeciągnij nitkę przez dwie pętle.

Reliefowy tylny

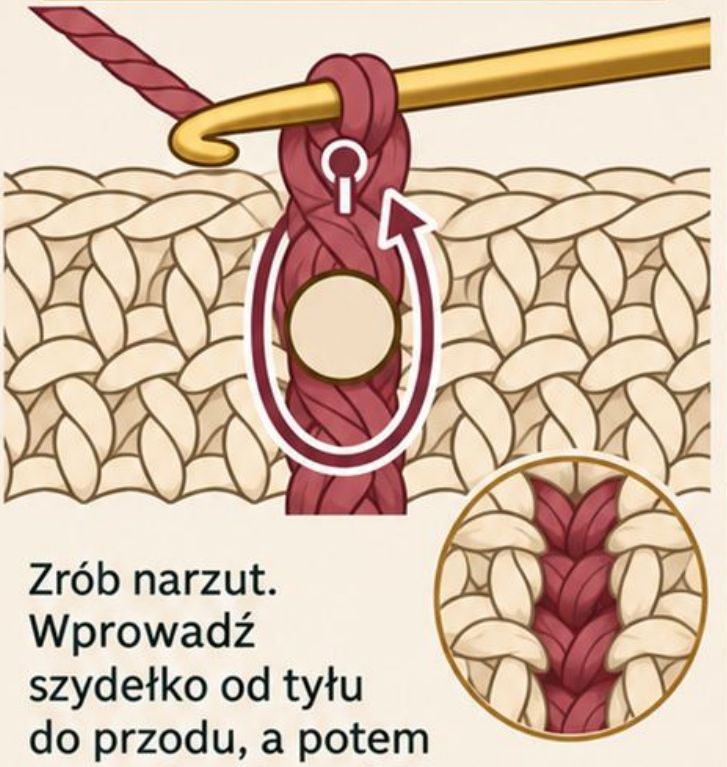

Zrób narzut. Wprowadź szydełko od tyłu do przodu, a potem znów do tyłu wokół trzonu. Dokończ słupek.

Szydełko obejmuje trzon. Nie wkłuwasz go w górne „V".

Próba: na rzędzie słupków wykonuj naprzemiennie reliefowy przedni i tylny. Na końcu sprawdź liczbę oczek: ma pozostać taka sama.

Muszelka i pikotek

Muszelka z pięciu słupków

Wykonaj 5 sł w jednym oczku lub w jednym wskazanym łuku. Wszystkie mają wspólną podstawę.

Przykład na brzegu: pomiń 2 oczka, 5 sł w następnym, pomiń 2 oczka, 1 płs w następnym.

To powtórzenie zużywa 6 oczek podstawy. Dopasuj narożniki i koniec według projektu.

Pikotek z trzech oczek

Zrób 3 oł, następnie 1 oś w pierwszym z tych trzech oł. Powstanie mała wypustka.

Nie licz pikotka jako dodatkowego oczka podstawy, chyba że instrukcja mówi inaczej.

Nazwy oczek ozdobnych bywają używane różnie. Liczba słupków i sposób zamknięcia muszą wynikać z legendy.

Pęczek, popcorn i słupki razem

Pęczek: wariant z trzech narzutów

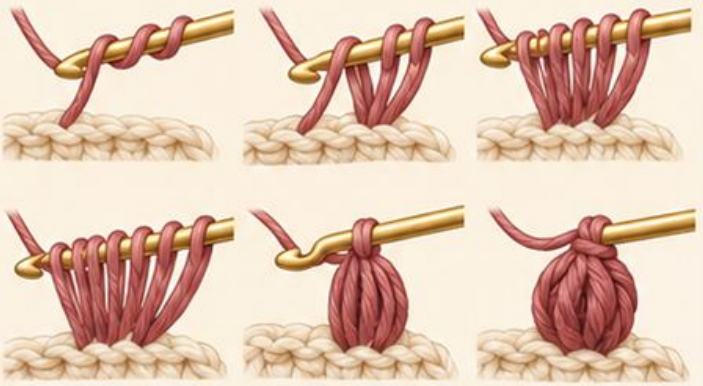

Trzy razy: narzut, wkłucie w to samo miejsce, wyciągnięcie długiej pętli. Masz 7 pętli. Nabierz nitkę i przeciągnij przez wszystkie; zrób 1 oł zabezpieczające.

Popcorn z pięciu słupków

Zrób 5 sł w jednym miejscu. Zdejmij pętlę z szydełka, wkłuj się w wierzchołek pierwszego sł, chwyć zdjętą pętlę i przeciągnij.

Trzy słupki zamknięte razem

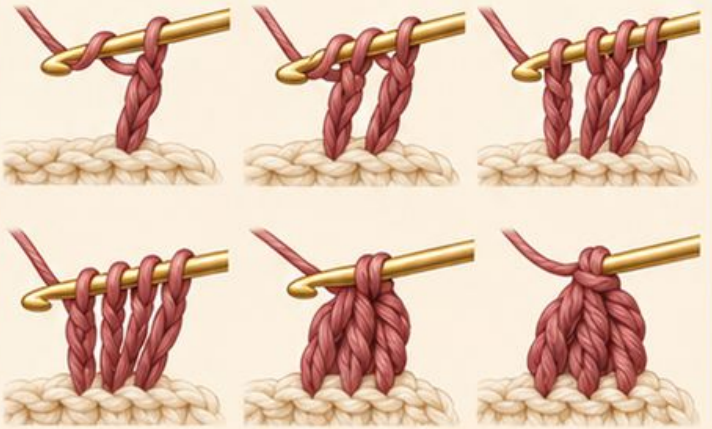

W jednym miejscu wykonaj trzy niedokończone sł: każdy zakończ po przeciągnięciu przez pierwsze dwie pętle. Na szydełku zostają 4 pętle. Przeciągnij nitkę przez wszystkie.

Jeśli słupki zaczynasz w różnych oczkach, zmniejszasz liczbę oczek. Wspólna podstawa tworzy ozdobny pęczek słupków.

Czytaj schemat krok po kroku

Przykład: prostokąt półsłupków

- Łańcuszek: 6 oł.
- Rząd 1: od drugiego oł od szydełka wykonaj 5 płs.
- Rząd 2: 1 oł, odwróć; 5 płs.

W tym przykładzie oł zwrotne nie jest liczone jako oczko.

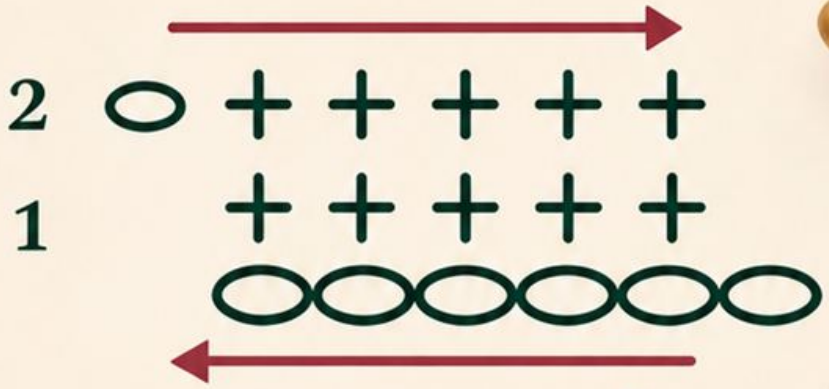

Rzędy czytaj od dołu. Dla osoby praworęcznej pierwszy rząd biegnie od prawej do lewej; po odwróceniu kolejny od lewej do prawej.

W okrążeniach szukaj początku, kierunku i sposobu zamknięcia. Spirala nie ma oś zamykającego każde okrążenie.

Nawias [2 płs, dod] × 3 oznacza trzy pełne powtórzenia. Liczba w nawiasie okrągłym oznacza wynik.

Ćwiczenie: koło kontrolne

Pracuj półsłupkami spiralnie. Nie zamykaj okrążeń oczkiem ścisłym.

1. 6 pls w magicznym kółku (6).
2. 6 dod (12).
3. [1 pls, dod] × 6 (18).
4. [2 pls, dod] × 6 (24).

Przekładaj znacznik do pierwszego oczka każdego nowego okrążenia.

2 pls, dod

Kontrola

- Po okrążeniu 4 policz 24 „V”. W każdym okrążeniu od drugiego przybywa 6 oczek.
- Koło faluje? Sprawdź, czy nie dodałaś oczek poza zapisem. Zwija się w miseczkę? Sprawdź pominięcia i napięcie nitki.
- Płaskość zależy także od włóczki i sposobu pracy. Wynik 24 potwierdza liczbę oczek, nie gwarantuje identycznej średnicy.

Źródła i karta kontroli

Zanim zaczniesz nowy wzór

- [ ] Znam system nazw i wszystkie skróty.
- [ ] Wiem, które oł liczą się jako oczko.
- [ ] Rozumiem wspólną podstawę i wspólny wierzchołek.
- [ ] Wiem, czy pracuję w rzędach, spiralnie czy w zamykanych okrążeniach.
- [ ] Po każdym etapie sprawdzam liczbę oczek.

Źródła techniczne

- Craft Yarn Council — Crochet Chart Symbols: standardowe symbole i zasada pierwszeństwa legendy wzoru. craftyarncouncil.com/standards/crochet-chart-symbols
- DROPS Design — polskie instrukcje wideo: techniki szydełkowe i nazewnictwo. garnstudio.com/videos.php?lang=pl

Schematy, ćwiczenia i objaśnienia opracowano dla tego przewodnika. Różne wydawnictwa mogą stosować odmienne skróty.